

SLOVENEČ

Cene inseratov:

Enostopna petina vsa mal
oglasni po Din 1-50 in Din 2-
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din 2 50, poslana št.
po D. n. 4 —Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz-
nika ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; neizplačana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun pošte aran.
ljubljanske št. 850 za naročnike in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Austria docet.

Dunaj, decembra.

Od uglednega publicista, pristaša radi-
kalne stranke, smo sprejeli sledeči zani-
mivi dopis:Koalicijska večina Seiplove vlade v
Nationalratu šteje 88 krščanskih socialis-
tov, 10 Velikonomcev in 4 Landbundovce,
torej 97 poslancev proti 68 socialnim de-
mokratom, ki napovedujejo strogo opozici-
jo. — Da je izvoljena zopet vsa bivša vlada,
je zunanemu svetu le dokaz notranje sta-
bilnosti in obenem gotovosti, da bo do pike
izvršen ženevski pakt z Društvom narodov.
Sanacija tega pakta ima za seboj šele eno
leto, ali došla je že sredi pota, kajti danes
je toliko kakor gotovo, da bo za dobro leto
to ogromno delo toliko kakor izvršeno in da
bo Avstrija rešena nadzorstva od strani
Društva narodov po generalnem nadzorni-
ku dr. Zimmermannu.Prvo leto Seiplovega dela more izka-
zati največje uspehe. Dasi je Dunaj v obla-
sti socialnih demokratov in izkazuje štiri
sto milijard preostanka, moremo reči, da je
to briljantno stanje posledica splošnega po-
ložaja, ki ga je ustvaril ženevski pakt. Ka-
kor Dunaj tako gre tudi cela država s hitri-
mi koraki proti ozdravljenju. Že predloženi
proračun za prihodnje leto izkazuje sto
šestdeset tisoč milijard preostanka; ako ne
upoštevamo obrovov za odplačilo dolgov in
investicij države in jako koristna in dobi-
kašna podjetja. Dasi ne verujemo, da ne
bo vlada dosegla večjih prihrankov in po
drugi strani večjih dohodkov, vendar mo-
ramo reči, da je že s tem proračunom Av-
strija na poti popolne gospodarske obnove
in več nego ravnotežja. — Splošno blago-
stanje se dviga vidno in reči smemo, da so
danes vsi uradniški krogi tukaj bolj zado-
voljni nego doli pri vas. Tudi vaši uradniki
na tukajšnjem poslanstvu in konzulatu so
najslabše plačani reveži. Čudim se, da
sploh še kdo tukaj vzdrži in si ne poišče
privatne službe. Vrh tega poznam urad-
nika, ki že tretji mesec ni prejel plače. Ta-
ke razmere so danes v Avstriji nemogoče!Kancelar dr. Seipl je imel s svojim
zadnjim ekspeozjem v parlamentu svoj ve-
liki dan, kakoršnega ne bo kmalu imel kak
minister v oblagodarjenih zmagovalnih
državah. Njegov govor je v vseh pogledih
točen, jasen in odločen, da je opozicija se-
dela kakor poparjeni kužli. Povedal je,
kako in zakaj je prišlo do ženevskega pak-
ta, ki je postavil Avstrijo pod okrilje, ali
tudi pod kuratel Društva narodov, in do-
stavil, da je bilo — prav tako. Ni se
spuščal preveč v podrobnosti, marveč go-
voril je samozvestno in mirno kakor po-
veljnik ladije, ki je premagala najgroznejši
vihar in mirno pluje v varno pristanišče. —
Napovedal je tudi, da bodo sklenjene še
vse potrebne trgovinske pogodbe in da bo
poljedelstvo deležno velike podpore, kar
vse bo pomagalo, da postane trgovska bi-
lanca države aktivna.Ni moj namen, da vam dalje razkla-
dam gospodarsko sanacijo Avstrije, marveč
omeniti hočem le še dvojico jako važnih de-
lov Seiplovega govora.V jako lepah besedah se je spomnil
tužnih klicev Nemcev v Italiji. Ali
dostavil je takoj: »Odobrujem pa modre
besede deželnega glavarja tirolskega, ki
jih je spregovoril pred kratkim ob otvorit-
vi tirolskega deželnega zbora, ... da mo-
ramo dobro preudariti svoja dejanja in celo
besede, ali niso morda sposobna, da sko-
dujejo tistim, katerim hočemo izreči svoje
simpatije. Priporočam v teh besedah obse-
ženi opomin našemu novinarstvu...«To velja tudi za nas. Nahajamo se v
jako težavnih časih, ko ne moremo in ne
smemo rožljati z orožjem. Ali po navadi
smo v svojih izjavah za trpeče brate jako
neprevidni, da bi čisto mogli več škodovati
nego koristiti. Posebno kar se tiče Koroš-
cev, bi bilo treba več previdnosti, ker mo-
remo več pokvariti nego koristiti našim
podjarmljenim bratom.Dr. Seipl je govoril tudi o veliki sili
federalistične misli, ki dela to
državo tako močno... Dejal je doslovno:»Znamenje konsolidacije je tudi, da
avstrijske zvezne dežele drže skupaj bolj
kakor kdajkoli poprej. Ni to le železna vezsanžermenske pogodbe, ki jih skupaj tišči,
in le vsled obupa so se hoteli nekateri čle-
ni odcepiti. Ali to je prošlo. Dežele bodo
Zvezi toliko bolj zveste, kolikor vestneje
pripoznavamo njihove pravice, čim bolj mi
sami priznavamo federalistično misel.
Otroške bolezni federalizma preidejo.
Zvezna vlada obeta, da stori vse, kar bo
treba, da se dežele ne bodo mogle pritože-
vati, ako le Zveza dobi, kar je njene-
ga.«Ta del govora je bil večkrat viharo
odobran. Avstrija sestoji iz devetih repu-
blik, celo Dunaj se je ločil od Nižje Avstri-
je, in vendar je celota na zunaj solidarna
in enotna. Zunanja politika je le ena, in ni-
komur ne pade na um, da bi to edinost ka-
korkoli motil. Vsaka dežela ima svoj dežel-
ni zbor z jako široko zakonodajo. Vse, kar
bi moglo pravzaprav roditi hude spore,
opravi v deželnih zborih. Nationalrat je
tu le za veliko politiko, le za ona vprašanja,
ki so skupna celi Avstriji. Federalistična
oblika Avstrije je njena sreča in njena bo-
dočnost. Tu v sosesčini imate torej najek-
latantnejši dokaz, kako zdrava je federativ-na oblika za sedanje naprčne čase. Ako
je pa celo Avstrija federativna država, ko
so vendar vsi Nemci samo en narod,
ko med njimi ni razlike ne v jeziku, ne v
pisavi in skoro ne v veri, potem presoajte
sami, v koliko bolj bi bilo treba federativne
uredbe v Jugoslaviji, kjer je še toliko raz-
lik ne le v narodu samem, marveč tudi v
mentaliteti na tej in oni strani Save in Do-
nave! In Avstrija ima celo dolgo vrsto mož,
ki so bili voditelji naroda še v predvojnih
časih, in tu imajo uradniški aparat, kakor-
šnega tam pri vas še petdeset let ne boste
mogli imeti. Federativna misel je največja
vez med posameznimi deželami in podlaga
pravi zadovoljnosti vseh državljanov. Tako
se federativno mišljenje udomačuje povsod
med prosvitljenimi narodi, in tako vidimo
tudi med Slovenci in Hrvati, ki so na do-
volj visoki stopnji kulture. Centralizem je
za kulturne narode nesreča in to opazamo
tudi v Jugoslaviji. To državo more
rešiti le federacija, ali če hočete
tudi, jako, jako široka avtonomija, kakor je
pisal svoječasno dr. Tavčar sam v »Sloven-
narodcu«. Radikalni federalist.rice naročeno, da zadevo ponovno pretre-
se in predloži končno odločitev, posebno
glede precentive državnega plovnega par-
ka. Misli se, da zahteva dr. Jankoviča ne
bo sprejeta in da tudi on ne bo izvajal
posledic.

Režimska akcija na Hrvatskem

Zagreb, 12. dec. (Izv.) V zvezi z ak-
cijo dr. Jambrišaka se zadnje dni vedno
češče imenuje ime vseučiliškega profesor-
ja dr. Ferdo Šišića. Temu je baje prisojena
v hrvatski politiki važna vloga. Radikalni
krogi ga imajo zelo radi. Dr. Šišić zahteva
kot protiuslugo za svoje delo samo to, da
se prizna hrvatska narodna cerkev. Pri
tem je dr. Šišić tudi osebno interesiran,
ker je njegova hči poročena z bivšim du-
hovnikom dr. Andrićem. Za dr. Šišićem
stojte zagrebški framasoni. Imenujejo se še
druge osebnosti iz srednje linije in iz sku-
pine demokratskih levičarjev, ki izdajajo
»Novosti« in »Zagrabler Tagblatt«.

Revolucija v Mehiki.

Pariz, 12. decembra. Revolucija v Me-
hiki se razvija z veliko silo. Vstahi so za-
vzeli Yalapo, glavno mesto Vera Cruza.
Njihov naslednji cilj je ozemlje Comaulipas,
kjer leže tampiški petrolejski vrelci. Vlada
razpolaaga samo z 28.000 možmi redne voj-
ske, vstahske čete pa štejejo 22.000 mož. Po-
leg tega podpira vstase mornarica. Vstase
vodi general Sanchez, ki vtemeljuje revolu-
cijo s tem, da hoče predsednik Obregon
narodu vsiliti diktaturo. Združene države
so na straži.

Po angleških volitvah.

(Od našega londonskega poročevalca.)

Kaj hočejo angleške politične stranke, to
je vprašanje, na katerega bomo danes skusili
dati odgovor. Iz te studije bomo mogli na-
praviti nekaj kontur o bodoči angleški poli-
tiki.Predno preidemo k stvari, naj nam bo
dovoljeno odstraniti nekaj pogrešenih mnenj,
ki so se morda udomačile v naših na konti-
nentalne razmere navajenih glavah. Prosili
bi, da si naj nikdo ne dela iluzij o tem, da bo
zmaga te ali one politične stranke ustavila ali
pa prevrgla na glavo dosedanj kurz angle-
ške vnanje politike. Foreign Office — vnanje
ministrstvo — od političnih bojov ni prizade-
to, to je skupen zaklad V. Britanije, pred ka-
terim se vsakdo kloni. Foreign Office je ona
banalna ručica nit v angleški zgodovini, ki
nikdar ne spremeni svoje smernice. Včasih
vidimo, da teče hitreje, drugič zopet se vleče
počasneje, previdneje, skoroda boječe, a vedno
v oni ravni smeri, ki pelje do veličine in
moči V. Britanije. Mi smo navajeni na drugi
sistem. Ena vlada zida desno steno, potem
pride druga vlada, ki desno steno podere in
začne zidati levo. Tretja vlada hitro zruši levo
steno in se loti zidanja sprednje. Hiša ni nik-
dar dozidana, ampak vedno v razvalinah. An-
glija ima v Foreign-Office zidarja, ki vedno
zida. Kadar se vlada spremeni in pride v roke
nasprotni stranki, potem zidanje zidu, ki ga
je pričela predhodna administracija, ne usta-
vi, ampak morda samo malo prekine ali pa
vsaj ne nadaljuje z isto naglico ter gre zida-
na na drugo stran. In kadar se režim zopet spre-
meni, konstrukcija ne trpi, hiša se vedno zida
in nikjer ni razvalin.V slučaju, da pridejo torej novi možje na
čelo angleške vlade, ne pričakujemo bistve-
ne spremembe na zunaj, morda bodo novi
ljudje delo samo tam malo hitreje dovršili,
kjer je sedanja vlada bila preboječa in pre-
omahljiva. Seveda tvori Labour Party faktor,
ki bi utegnil prinesiti tudi v zunanjo politiko
nekatero čisto nove pogoje, toda tudi ta
stranka se odlikuje po previdnosti, domoljub-
ju in dalekovidnosti kakor vse angleške stran-
ke. Vsled svoje miroljubnosti bi mogoče kon-
tinentu prizadela še manj skrbi nego neza-
nesljivi Lloyd George.Konservativna stranka, ki je osta-
la po volitvah brez absolutne večine, je pa še
vedno najmočnejša stranka v parlamentu. Se
je zavzemala ob volitvah za sledeči program:
Notranja politika: Vlada mora vsa
skrb osredotočiti okoli 1 in pol milijona brez-
poselnih delavcev in okoli umirajoče industri-
je. Vlada mora dati delavcu dela in trgovcu

Sela narodne skušćine.

KONVENCIJE Z AVSTRIJO SPREJETE.

Belgrad, 12. dec. (Izv.) Na današnji
seji narodne skupščine je bila razprava o
konvenciji z Avstrijo. Pri tej priliki je
imel dr. Ninčič krajši govor, v katerem je
podal kratka pojasnila k posameznim kon-
vencijam. V imenu Jugoslov. kluba je go-
voril posl. Škulj. Povdarjal je, da je
vsaka država dolžna gledati na to, da pri
sklepanju posameznih pogodb sama pre-
vzame dolžnost, da eventualno škodo, ki
bi jo utrpela posamezne pokrajine vsled
pogodbe, sama popravi. Tako so pri skle-
panju sličnih konvencij postopale Italija,
Češkoslovaška in druge nasledstvene dr-
žave. Gre tu za princip, ki bo velike važ-
nosti tudi pri sklepanju drugih konvencij.
Tega načela naša vlada ni uvaževala. Na-
ravnost katastrofalna je za Slovenijo ključ,
po katerem naj bi se poravnali medse-
bojni dolgi, to je, 32 K proti 100 pred-
vojnimi kronami. Do 36 milijonov kron
imajo kmetske zadruge in hranilnice ter
drugi denarni zavodi in Gradcu naloženega
denarja, ki so ga morale v smislu avstrijskega
zakona nalagati pri Zvezi zadrug v
Gradcu. S citiranjem posameznih vladnihnaredb je govornik dokazal, da je pač vla-
da sama vzrok, da zadruge niso pravočasno
mogle dobiti svojega denarja še v zdravi
valuti. Po sedanjem ključu bo Slovenija
utrpela škode približno 22 milijonov zlatih
kron. Govornik dokazuje, da konvencije
nasprotujejo sanžermenski mirovni pogod-
bi, ki jasno določa po kateri valuti naj se
dolgovi poravnajo. Takrat je krona not-
rala 60 centimov, dočim danes samo 6%.
Govornik poziva vlado, da se vsaj v zad-
njem trenutku zave svoje moralne dolžno-
sti in sprejme nase povrnitev nastale ško-
de. Končno predlaga resolucijo, po kateri
se vlada pozivlja, da čimprej predloži par-
lamentu zakonski načrt, po katerem se
oškodovanim zadrugam in hranilnicam po-
vrne vsled konvencije nastala škoda.Resolucijo je min. dr. Ninčič sprejel
z dodatkom, da bo vlada posamezne slu-
žaje preiskala in škodo hranilnicam in za-
drugam povrnila. Nato je večina konven-
cije sprejela.Prihodnja seja bo v petek z dnevnim
redom: Določitev dnevnega reda.

Položaj v parlamentu.

Belgrad, 12. dec. (Izv.) Po dnevnih raz-
burjenj in odkrite borbe med vlado in
opozicijo so nastopili na videz mirnejši ča-
si. Borba se je prenesla za kulise, kjer se
spletajo nove kombinacije in kujejo nove
intrige. Kaj se za kulisami vse pripravlja,
je težko reči. Tajinstveno se raznašajo naj-
različnejše kombinacije, ki bi bile v ureje-
nih razmerah nemogoče. O teh kombina-
cijah govoriti, bi bilo še preuranjeno, ker
jih je težko kontrolirati. Opozicija mirno
čaka nadaljnega razvoja. Edino v vladni
večini se še nadaljujejo barantanja. Skraj-
no pretiranim zahtevam Nemcev je tudi ra-
dikalni vladi težko ugoditi in se še vedno
vrše pogajanja. Tudi danes in ta pogajanja
vodil minister za prosveto Trifunović, kajti
posebno glede svojih teženj na šolskem po-
lju zahtevajo Nemci sigurnih garancij. Re-
zultati današnjih pogajanj v tem pogledu
se drže strogo tajno. Glede ostalih zahtev
moramo pripomniti, da poleg večeraj javlje-
nih zahtevajo Nemci še vrnitev koč nemške-
ga Alpenvereina, med njimi znano »Mar-
burgerhütte«. Ker danes ni bilo seje mi-
nistrskega sveta, še ni padla končna odloči-
tev. Sicer se pa Nemci udeležujejo seji pa-
ramenta in odborov in pridno glasujejo za
vlado.KUPNA POGODBA ZA KÜHNELOVO VE-
LEPOSESTVO NI POTRJENA.Belgrad, 12. dec. (Izv.) Minister za
agrarno reformo Simonović vsled ponovne-
ga posredovanja poslanca Nemanjica ni
potrdil kupne pogodbe za Kühnelovo gra-
ščino in veleposetvo v Gradacu, ker na-
sprotuje namenom agrarne reforme in ško-
duje obrtnikom in malim posestnikom.

Razprava o dvanajstlinah.

Belgrad, 12. dec. (Izv.) Finančni od-
bor je pričel danes razpravljati o dvanaj-
stlinah. Po kratkem govoru finančnega mi-
nistra je govoril poslanec Pušenjak,
ki je med drugim zahteval, da se dolžne
podpore invalidom ne izplačajo samo za
maj in junij, nego tudi za ostale mesece
in da se v bodoče sproti plačujejo. Zahte-
val je dalje, da se dajo podpore za oškodo-
vance po povodnji v znesku, kakor zahte-
va predlog jugoslov. kluba, da se uradni-
kom izplačajo plače po novem zakonu in
zvišajo pokojnine vpokojencem, ki jih pre-
jemajo v kronah. Govornik je proti povi-
šanju dispozičijskega fonda in proti do-
ložbam glede prevzema južne železnice,
ker se pogoji niso predložili v odobrenje
parlamentu. Posl. Pušenjak govori dalje
proti 50% dokladam na zemljišni davek,
proti 30% dokladam na dohodnino in na
hišnonajemninski davek in posebno proti
kuluku. Zahteva zlasti izenačenje davčnih
bremen po celi državi. Seja se bo jutri na-
daljevala.

Brodarsko društvo.

Belgrad, 12. dec. (Izv.) Danes bi se
imela vršiti seja odbora za proučevanje
zakona o broderskem društvu. Ker pa še
niso izglajena nasprotstva med ministrom
dr. Jankovićem in nekaterimi člani radi-
kalnega kluba, je seja odgodena. Kakor
smo že poročali, je min. dr. Janković na
zadnji seji tega odbora, ko je videl, da je
večina proti njemu, zagrozil z demisijo, da
bi tako izvajal pritisk na radikalne poslan-
ce. Radikalni klub je na svoji današnji seji
razpravljal o tej zadevi. Do definitivnih
sklepov ni prišlo, pač pa je odboru peto-

odpreti trg. Edino sredstvo za dosego tega cilja je uvedba carine na gotovce pridelke, ki iz tujih držav prihajajo na teritorij Zedinjenega kraljevstva. Izvzeti naj bodo iz tarifarne obremenitve najpotrebnejši produkti za prehrano prebivalstva, meso, žito in jajca. Samo tako je mogoče domači industriji, da se zopet oživi in da si osvoji domači trg, s katerega jo je pregnalo tuje ceneje blago. Vlada bo posvetila tudi poljedelstvu efektivno skrb in prišla na pomoč kmetu z izdatnimi plenarnimi podporami. S tem bo mogoče reducirati uvoz prehranskih pridelkov in preskrbeti nezaposlenim deloma delo tudi na deželi. — Na zunanaj: Vlada bo napela zadnje moči, da prepreči rušitev Evrope; samo zdrava Evropa bo zmožna kupovati pridelke angleške industrije. Posluževati se hoče Zveze Narodov in vsakega drugega pripomočka, ki ji bo na razpolago. V smislu imperijalne konference bo vlada zasledovala svetovne dogodke v tesnem sporazumu z prekomorskimi dominijoni. Glavni objekt konzervativnega programa je torej odpora brezposelnosti in glavno orožje, ki ga hoče sukati, je protekcijska carinska politika. Čuvajmo svoje angleške interese najprvo in z vsemi sredstvi! S protekcionizmom po volitvah seveda ne bo nič, ostanejo pa umerni, ki ležijo za tem programom.

Liberalna stranka, razbita v Asquith-ovce in Lloyd George-ance, se je združila v zedinjeno liberalno stranko v trenutku, ko je bil Baldwin zagnal bombo o protekcionizmu.

V borbi so poudarjali: 1. Brezposelnost se ne bo odstranila potem protekcijske politike. Protekcija vzame industriji svobodni polet, onemogoči konkurenčni boj, ki je edini v stanu dati omtvelemu telesu novo življenje. Ne protekcija, ampak svobodna trgovina je ustvarila angleško denarno moč. Če domača industrija trpi, je temu vzrok neznosni položaj v Evropi, ki je nezmožna kupovati v isti meri kot pred vojno. 2. Brezposelnost je vnapolitični problem in zahteva vnanjopolitične odprave. Liberalna vlada bi napravila v tem pogledu jasnost in bi ne dovolila, da se v Evropi kuje orožje, ki naj seka rane britskemu državljanu.

Kakor vidimo, liberalni program ni bil bogat, a njih volilni boj je bil lažji, ker so oči oni, ki so napadali. Drugič pa je svobodno-trgovinsko geslo popularno, kajti s protekcionizmom veže srednji in mali človek dragino. Pravega socialnega programa pa liberalci nimajo nobenega; njim je samo sakrosankten princip svobode v trgovini. V vnanji politiki zaznajo energičen nastop, ker diplomacija mora najprej očistiti trg, kamor bo angleški trgovec pripeljal svoje blago.

Labour Party je zdaj najmočnejša opozicijska stranka, ki od volitve do volitve raste kakor hudournik. Ramsay MacDonald je njen predsednik in obenem tudi voditelj opozicije v zbornici. »Times« ga je zadnje dni označeval kot eno izmed najresnejših in najbolj simpatičnih oseb v poslanski palači. »Vsak kdor ga je videl govoriti v imenu opozicije posmrtnico za Bonar Lawom, je imel vtis, da je bil to eden izmed najlepših govornikov, kar smo jih kdaj slišali in nehoti je človek gledal v tem temnem in resnem človeku enega bodočih voditeljev britanske usode.«

Njen program je kratak in jasan. 1. Tarifna politika je za Anglijo in za delavce posebej vedno bila smrtonosna. — 2. Brezposelnost mora vlada opraviti ne s jedrnimi poskusi, ki bodo pomagali šele v daljni bodočnosti, ampak s tem, da organizira obsejna javna dela, elektrifikacijo transporta, polaganje cest, amelioracije poljedelskih pokrajin, osušenje močvirij, zidanje delavskih mest... Agrikulturi mora vlada odpreti visoke kredite. — 3. Denar za te stroške bo vlada dobila z drakoničnim obdavčenjem premoženja nad 5.000 funt. ster. (2.000.000 Din). Oblasti bi s tem korakom še preostalo denarja za poplačanje vojnih dolgov. Dohodninski davek, ki leži osobito na slabših slojih, se mora reducirati. — 4. V zunanji politiki bi Labour-vlada nemudoma obnovila normalne zveze s Rusijo in prisilila kontinentalne sile, da pristopijo v Zvezo Narodov tudi Rusijo in Nemčijo. Labour bi brez odlašanja sklical mednarodno konferenco z Nemčijo vred, ki bi si postavila za nalogo revidirati krivice v verzajski mir. pogodbi. Razorožitev je edina varstvena garancija za vse narode. — 5. Na socialnem polju predlaga široko kooperativno organizacijo proizvodnje, nove izdatnejše zakone za obrambo delavca proti telesnim poškodbam, za matere, otroke in starčke in bolnike. — 6. Abolicija vseh stanovskih privilegijev v Vel. Britaniji.

Kar se tiče osebnosti, ki so volilni boj vodile — in osebnost v Angliji ogromno pomeni — je bil najzanimivejši, četudi ne najbolj simpatičen Lloyd George. Njegovi govori so bili naravnost fenomenalni v kompoziciji in v efektu na poslušalce. Sredi ploskanja in divjega smeja vodi poslušajoče občinstvo z nezasišano virtuoznostjo preko vseh političnih in gospodarskih problemov, mojstrsko smeši nasprotnike in v tej omamljivi atmosferi čara pred strmeče mase najlepše građove, ki jih bo postavil zmagovalni liberalizem, ter jih obseva od vseh strani z bajnim bengaličnim ognjem. — Stanley Baldwin je bolj miren kot človek, ki ima mirno vest in je brez častihleplja. Mc Donald je duhovit, kratak, jednat in avtoritativen.

V Parizu pravijo: Bojmo se vseh, a najbolj se bojmo L. Georga!

Politične vesti.

— Shodi SLS. Shod, ki ga je imel g. poslanec Stanič 9. t. m. v Dobruču je prav lepo izpadel. Izvajal in poročal je o razmerah v Srbiji, o davkih, o avtonomiji občin in o samopomoči kmetijskega stanu. Ljudje, ki so napolnili društveno dvorano, so napeto poslušali dve uri trajajoči govor. Po govoru se je g. poslanec odpeljal v vas Vrbovec, da si je ogledal škodo, ki jo je povzročila povodenj. — Isti dan je imel poslanec Nemanič shod v Adlešičih. Tudi ta shod je bil dobro obiskan.

— J. D. S. se zopet zaganja v mestno upravo, ker se ji z odcipitvijo Lemeževih komunistov ni posrečilo razbiti delovne veščine na magistratu. V svoji slepi jezi psuje in laže, češ, da so »klerikalci pri mestni občini že vse navrtali in nasvedrali, da se na občini »krade na debelo« in da »treba klerikalcem na prste gledati«. Dozdaj pa niso niti enega dokaza doprinesli, da bi večina na magistratu ne delala pošteno,

samo lažejo brez sence utemeljitve. To je tembolj predrzno, ker ravno slavni JDS ne pristaja govoriti o poštenosti, se zgražati nad »krajami na debelo« in govoriti o »svetranju« ter »zapravljanju«. Gospodje so že čisto pozabili na koroški svinec, na izvoznice, na nakup Bambergove tiskarne in tudi že na najnovejšo lovoriko v Zvezavem vencu — prehrano pasivnih krajev. Ne hodite na solnce, ko imate toliko tega masla na glavi!

— Kdo vodi balkansko politiko. Povodom vesti o skorajšnji zaroki bolgarskega kralja Borisa z romunsko princezino Ileano je priložila »Chicago Tribune« članek, v katerem opozarja na sijajno politiko romunske kraljice Marije. Potom zakonskih zvez svojih hčera je zvezala med seboj tri prestole, sedaj je na vrsti četrti. Kraljica Marija, pravi list, je najboljši diplomat na balkanskem polotoku.

— Beneš o zunanjem položaju Češkoslovaške. V Pragi se je 11. t. m. vršil banket na čast zunanjemu ministru dr. Benešu. Dr. Beneš je v svojem govoru izjavil, da je Češkoslovaška republika na zunanji v takih odnošajih, da se ji za 15 do 20 let ni treba ničesar bati in je lahko popolnoma mirna.

Dilaški dan v Belgradu.

V proslavi Dijaškega dne ni zaostalo tudi belgrajsko kat. akademsko in srednješolsko dijaštvo, čeravno živi v zelo neugodnih razmerah in v skoraj popolnoma brezverskem miljeju.

Sv. mašo je služil sam papežev nuncij prevz. g. nadškof Pellegrinetti. Belgrajska cerkva je bila nabito polna samega dijaštva. Sv. obhajila niso prejeli samo vsi kat. organizirani visokošolski in srednješolski dijak in dijakinja brez izjeme, temveč tudi več neorganiziranih. Pravoslavni srednješolski ravnatelj, kateheti, profesorji in profesorice, ki so prisostvovali sv. maši, niso se mogli dovolj načuditi globoki pobožnosti in vzornemu redu.

Popoldansko akademijo v cerkvi so počastili visoki gostje, kakor prevz. g. papežev nuncij, rektor belgrajske univerze, več visokih osebnosti iz raznih poslanstev. Prireditvi je prisostvovalo več vseučiliških profesorjev, skoraj vsi direktorji belgrajskih srednjih šol, več srednješolskih pravoslavnih katehetov, profesorjev in profesorice. Ni pa manjkalo tudi pravoslavnih pozitivno-vernih akademikov. Po izvajanju srednješolskega orkestra Mozartove Marche Religieuse je stud. med. Sida Selgrad, predsednica kat. akad. društva sv. Cirila in Metoda v svojem uvodnem govoru poudarila materializem modernega človeka. V času največjega napredka materialne kulture vedno raste nezadovoljstvo. Treba je ozdraviti človeško voljo in srce, kar je mogoče le s pomočjo Kristove vere. Kot Srbkinja apelira posebno na srbske vzgojitelje in vzgojiteljice, da se povrnejo nazaj h Kristu in da stavijo doraščajoči generaciji za zgled predstavo Devico, ki je edina vstvarila v svojem življenju ideal popolnega človeka, kremenotrdnega značaja.

Ko je mešani zbor odpel Hribarjev »Vesnični zvon«, je govoril stud. phil. B. Šediv o Mariji, Materi Vzhodne in zahodne Cerkve. V vnesenih besedah je pokazal, kako je

krščanski Vzhod od apostolskih časov častil Mater Božjo, ki nam je odprla vrata k praznovanju vseh vrednot, k Bogu samemu. Iz Carigrada se je preneslo češčenje Matere Božje obenem s krščanstvom med Slovane, zlasti med Ruše, ki še dandanes kljub vsemu teroru vneta časte Božjo Porodnico. Marijin kult se je ohranil celo v tistih arabskih državah, kjer je že popolnoma izginila vsaka verska misel. Poziva vse krščanski svet, da časti predstavo Devico ne toliko po zunanje, kolikor po notranje, z izpolnjevanjem zapovedi Njenega Sina.

Od 5. stoletja, od Nestorijeve krive vere, smatrajo na Vzhodu Marijino češčenje za najboljši dokaz pravovernosti. In res so izgubili vsako zvezo s krščanstvom vse kršč. cerkve, ki so zavrgele Marijin kult, kar nam jasno dokazujejo protestantske sekte.

Vzhodnih in zahodnih kristjanov ne loči je toliko maloštevilne verske razlike, kolikor različna miselnost in cerkvena ustava, ki so plod različnega kulturnega in zgodovinskega razvoja. Ko so se sedaj brezverci zarotili, da uničijo Kristovo dedščino, ki je obema skupna, jo morata braniti obe Cerkvi. Ne sme se zdaj vprašati, kaj nas razdvaja, nego kaj nas spaja. Versko zblizanje bi koristilo obema Cerkvam, zlasti vzhodni, ki bi se naučila od zapadne Cerkve, kako je mogoče prenesti kršč. vero in moralo v javno življenje. Versko zblizanje pa naj vodi k verskemu zedinjenju. S tem se ne bi razširilo samo kraljestvo Božje, kar bi bilo največje veselje Brezmadežne, nego bi se vršil tudi testament Njenega Sina, ki je tik pred svojo smrtjo molil: »Da bi bili vsi eni!«

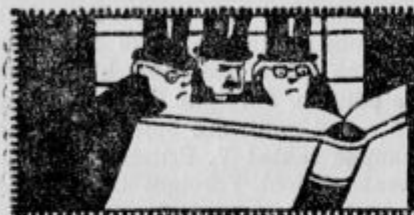
Nato se je izvajala na goslih s spremljevanjem klavirja Mendelssohnova Pesem brez besed. Deklamaciji Šaričeve Immaculata in Assumpta je sledila ena izmed kraljevih točk akademije. 24 belo oblečenih srednješolk je s prižganimi svečami prišlo pred oltar in tu kleče molilo posvetilo vsega kat. dijaštva Brezmadežni. Druga za drugo so podarile svečo prevz. papeževemu nunciju v znak, da se izročajo popolnoma v okrilje Cerkve, da jih ona vodi po Mariji k Bogu.

Po litanijah z blagoslovom je bila slovesnost končana. Tudi pravoslavni udeleženci so odhajali z zavestjo, da kat. Cerkve ni taka, kakor so jim jo slikali, temveč da je v njej mnogo priključnega.

Dnevne novice.

— Kmetijska družba. Kakor smo zvedeli, je pokrajinska uprava razpustila glavni odbor Kmetijske družbe za Slovenijo ter imenovala za upravitelja tekočih poslov g. Frana Zupneca, vladnega svetnika v Ljubljani.

— Udruženje tobačnih trafikantov za Slovenijo s centralnim sedežem v Ljubljani vabi vse tobačne trafikante na ustanovni občni zbor strokovne zveze tobačnih trafikantov, ki bo dne 16. dec. 1923 ob dveh popol. v Ljubljani v gostilni Mrak na Rimski cesti. Namen tega ustanovnega občnega zbora je, da se združimo z Jugoslovansko strokovno zvezo. Trafikanti — trafikantije, udeležite se tega velevažnega občnega zbora ter pokažite s složnostjo, da ste tudi vi ljudje, ki hočejo imeti svoje pravice. Ker pridejo na ta občni zbor odposlanci-

Cenike

za tovarnarje, trgovce in dr. podjetja, tudi ilustrirane, v preprosti ali fini opremi, izvršuje najbolje, v najkrajšem času in po najzmernejših cenah

JUGOSLOVANSKA TISKARNA v Ljubljani.

M. J. Lermontov:

»Bela«.

(Iz ruščine prevedel —r—j)

(Dalje.)

Tisti večer je bil Kazbič mračen, bolj kakor kdaj prej in opazil sem, da ima pod obleko oklep. »Nima ga kar tako, oklepa,« sem si mislil, »že kaj namerava.«

V dvorani je postalo zatohlo; šel sem ven na zrak. Noč je že padla na gore in mrak je lezel iz kotlin.

Spomnil sem se, da bi šel pogledat v hlev, kje so naši konji, ali imajo krmo, kajti vedno je dobro, če si pri tem previden; moj konjiček je bil lep in isker in marsikak kabardinec ga je željno ogledoval.

Ko sem prišel v konec dvorišča, sem zaslišal glasove; enega sem takoj spoznal: bil je Aramas, sin našega gospodarja. Drugi pa je govoril tišje. »Kaj neki govore,« sem si mislil, »pa vendar ne o mojem konju?« Začel sem prisluškovati in pazil sem, da mi ni ušla niti ena besedica. Včasih so pesmi in šum iz dvorane popolnoma preglasili govorico teh dveh na dvorišču.

»Krasnega konja imaš,« je govoril Aramas, »če bi bil jaz gospodar v tem domu in bi imel hlev s tristo kobilami, pa bi dal vse tebi za tvojega vranca, Kazbič.«

»Aha, Kazbič!« sem pomislil in se spomnil na oklep.

»Da,« je odgovoril Kazbič po kratkem molku: »v celi Kabardiji ga ne najdeš enakega. Nekoč — bilo je za Terekom — sem pojezdil z nekaterimi Abreki na ruske čre-

de; ni se nam posrečilo in porazgubili smo se vsepovsod. Za menoj so drveli štirje kozaki. Za seboj sem slišal krike džavrov, pred menoj pa je črnel temen gozd. Sklonil sem se k sedlu, se priporočil Allahu in udaril konja, prvič v življenju. Kakor ptica je švignil med veje; trnje je trgalo mojo obleko, veje so me bile po obrazu. Moj konj pa je skakal čez jarke in odrival grmovje s prsi. Bolj bi storil, če bi ga kam skril in se zgubil peš v gozd; toda težko sem se ločil od njega in prorok me je poplašal. Nekoliko krogele je zažvižgalo nad mojo glavo; slišal sem še, kako so kozaki še jezdili za menoj... Naenkrat je zazijala pred menoj globoka jama; moj konjiček je pomislil in — skočil. Z zadnjimi kopiti se je odgnal, s prvimi pa se je uskočil naprej. Jaz sem izpustil povodce in treščil v globino; to je rešilo mojega konja: on je preskočil. Kozaki so vse to videli in me niso iskali; mislili so najbrž, da sem se ubil, in slišal sem, kako so lovili mojega konja. Zlezel sem po gosti travi iz globeli in sem videl: gozd je takoj končal; iz njega so prijezdili kozaki, drug za drugim, moj konj pa njim naravnost nasproti. Dolgo so se gnali za njim in malo je manjkalo, da mu ni eden vrgel zanjke okoli vratu. Par trenutkov kasneje pa že vidim, kako beži moj Karagez kakor veter; džavri pa zaostajajo za njim drug za drugim na svojih izmučenih konjih. Allah mi naj bo priča, da je vse to res. Do pozne noči sem sedel v svoji kotlini. Tedaj pa, pomislil Aramas, v mraku slišim, kako bega po obronku gozda konj, hrza in se otreša in bije s kopiti v zemljo; spoznal sem glas svojega

Karageza; bil je on, moj dragi tovariš. Od takrat se nisva več ločila.

In slišal sem, kako je z roko gladil po gladkem konjskem vratu in mu govoril prijazne besede.

»Če bi imel hlev s tisoč kobilami,« je rekel Azamas, »pa bi ti ga dal za tvojega Karageza.«

»Jok, nočem,« je odvrnil ravnodušno Kazbič.

»Čuj, Kazbič,« je nadaljeval Azamas z laskavim glasom: »ti si dober človek, ti si hraber junak, toda moj oče se boji Rusov in me ne pusti v gore. Daj mi tvojega konja in storil bom vse, kar hočeš; zate ukradem očetu najboljšo puško ali sabljo, kar bi si želel in njegova sablja je resnično prekrasna. Če ostrino položiš na roko, ti kar sama zleze v meso; ta oklep, kakor ga imaš ti, nič ne pomaga proti nji.«

»Ko sem prvič videl tvojega konja,« je nadaljeval Azamas, »kako hrče in skače pod teboj, kako se mu napenjajo nozdrvi in kako se krešejo iskre izpod njegovih kopit, se je javilo v moji duši nekaj nerazumljivega in od tedaj je postalo vse okoli mene prazno; na najboljše konje svojega očeta sem gledal s preziranjem, sram bi me bilo ponasati se z njim in bolest me je obšla; v takem stanju sem presedel v kakem kotu po cele dni in ob vsakem trenutku mi je bil v mislih tvoj isker vranec, kako ponosno stopa s svojim gladkim usločnim hrbtom; gledal mi je v oči s svojimi bistroumnimi očmi. Umrl bom, Kazbič, če mi ga ne prodaš!« je rekel Azamas s tresočim se glasom.

Slišal sem, kako je zaplakal; in pri pomniti moram, da je bil Azamas ponosen mladenič in z ničemer ne bi izjavil iz njega solz tudi, ko je bil še mlajši.

V odgovor na njegov jok sem zaslišal nekaj, kar je bilo podobno smehu.

»Poslušaj,« je s trdim glasom dejal Azamas, »vidiš, pripravljen sem na vse. Ali hočeš, da ukradem zate svojo sestro? Kako ti ona pleše, kako ti poje! in kako zna vesti z zlatom, niti turški padisah nima take žene... Hočeš? Počakaj me jutri z nočjo tam v zaseki, kjer teče potok; šel bom z njo v sosednji aul in — tvoja je. Ali ni Bela vredna tvojega konjiča?«

»Dolgo, dolgo je molčal Kazbič, koncem koncev pa je polglasno zamrmral predse staro pesem:«

»Mnogo deklet v aulih cvete, zvezde v očeh jim v mraku gore; sladka ljubezen te njihova nani, vendar svoboda več fantu velja mi. Z zlatom si kupiš mnogo žena, a kdo ti zanj bistrega konja proda. Kakor vihar te nosi pred stepe in čara njih ne vzame ti, on te ne vara.«

Zaman ga je prosil Aramas, da bi volil, plakal je, moledoval in klet; končno ga je Kazbič nepotrpežljivo prekinil.

»Pojdi, brezumni mladenič! Kako bi neki ti jezdil na mojem konju. Pri prvih treh skokih te vrže raz sebe in razbiješ si tilnik ob skalovju.«

Prosim, da mi čitatelji oprostijo, da sem prevedel Kazbičev pesem v stihih, čeprav sem jo seveda slišal v prozi; toda navada — železna srca!

(Dalje sledi.)

Osnivački Odbor Povlašćenog Brodarskog Društva Srba, Hrvata i Slovenaca.

Poziv na upis akcija Povlašćenog Brodarskog Društva Srba, Hrvata i Slovenaca.

Kraljevska Vlada svojom odlukom Br. M. S. 28046/23. od 22. augusta 1923. godine usvojila je predlog Gospodina Ministra Saobraćaja, da se osnuje Povlašćeno Brodarsko Društvo i da se u njega unese državni plovni park. Uviđajući značaj brodarstva po naše države i privredne interese, Kraljevska Vlada je voljna postaviti široku osnovicu za razvoj i jačanje jednog nacionalnog brodarskog društva, koje će obuhvatiti ne samo državne plovne objekte,

nego i materijal i brodove drugih domaćih društava i privatnih brodarskih preduzeća. Postava Kraljevske Vlade odazvalo se Prvo Kralj. Srpsko Povlašćeno Brodarsko društvo i na skupštini svojih akcionara, održanoj 30. septembra tek. god. odlučilo, da svoje brodove i ostale objekte unese u novo brodarsko društvo, čime je obezbeđeno stvaranje jednog velikog nacionalnog brodarskog društva, koje će se svaki:

Povlašćeno Brodarsko Društvo Srba, Hrvata i Slovenaca

i kome će sedište biti u Beogradu.

U to novo društvo unese Država i Srpsko Brodarsko Društvo svoj plovni park, tako da će ono, bez lađa koje će uneti privatni sopstvenici imati odmah u početku:

26 PUTNIČKIH BRODOVA SA 8.431 KONJSKIH SNAGA
58 TERETNIH BRODOVA SA 25.827 KONJSKIH SNAGA
551 SLEP BRODOVA SA 848.241 TONA i ostali plovni pribor,

Da bi se rad novog društva postavio na što solidniju osnovu, procena objekata, koji se unose u njega, izvršena je vrlo strogo. Komisija, sastavljena od predstavnika Ministarstva Saobraćaja i od predstavnika Srpskog Brodarskog Društva našla je: da je vrednost toga celokupnog plovnog parka 30 miliona dinara predratne vrednosti. Mo bi po odnosu vrednosti današnjeg dinara prema predratnom odgovaralo vrednosti od preko 450 miliona. Međutim ceo taj park ustupio se novom Društvu samo sa PETOSTRUKOM PREDRATNOM VREDNOSTU, t. j. sa 150 miliona dinara, koliko će iznositi i akcijski kapital novoga Društva. Taj kapital biće podeljen:

na 150.000 akcija, koje glase na ime, svaka po 1.000.— dinara nominalne vrednosti t. j. svega 150 miliona dinara, koliko će iznositi akcijski kapital novoga društva, a akcionari mogu biti samo državljani Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Od te društvene glavnice zadržaje: Država 51%, t. j. 76.500 akcija u nominalnoj vrednosti od 76.500.000.— dinara.

Srpsko Brodarsko Društvo dobije na svoj plovni park u akcijama 11.985.000, a ostatak do 37.500 akcija uplatiće srpsko brodarstvo kao i ostali akcionari.

Za ostatak od 36.000 akcija, u nominalnoj vrednosti 36.000.000 Din otvara se ovim pozivom upis, u kome mogu uzeti učešća svi državljani Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Upis akcija može se izvršiti na više načina: 1. GOTOVIM NOVCEM. U ovom slučaju se plaća za svaku akciju 1.000 dinara, ili 2. GOTOVIM NOVCEM I OBEVZNICAMA (I BONOVIMA) RATNE ŠTETE u kom slučaju upisnik koji uplati 1.000.— Din do

20.000.— Din u gotovu, mogu položiti polovinu upisane sume u gotovu a polovinu u obveznicama i bonovima ratne štete; a ovi koji uplate u gotovu preko 20.000.— dinara, mogu od upisane sume uplatiti 75% u obveznicama i bonovima ratne štete, ili će se bonovi primati samo do polovine iznosa sume, koja se ne uplaćuje gotovim novcem.

Obveznice i bonovi ratne štete primaju se pri upisu ovih akcija tako da svakih 100 dinara nominalnih važe kao 30 dinara.

Dok se izvrše presude ratne oštete ne zamene obveznicama i bonovima, primaju se u mesto njih IZVRŠNE PRESUDE.

Primeru radi navodimo da ovaj ko hoće da upiše 12 komada akcija imaće da položi 6.000.— dinara u gotovom novcu, i za 6.000.— dinara u obveznicama i bonovima. Da bi uplatio ovi poslednji sumu, treba da položi u obveznicama 10.000.— dinara nominalne vrednosti a toliko isto i u bonovima. Ako, pak, nema bonova, onda će u obveznicama ratne štete položiti 20.000.— dinara nominalnih. Ili primera radi, dalje:

Ko upiše 40 akcija uplatiće 19.900 Din u gotovu i u mesto daljih	Din 20.100 položiti u obveznicama i bonovima nom. dinara 67.000.
Ko upiše 50 akcija uplatiće 20.800 Din u gotovu i u mesto daljih	Din 29.700 položiti u obveznicama i bonovima nom. dinara 99.000.
Ko upiše 60 akcija uplatiće 20.100 Din u gotovu i u mesto daljih	Din 39.900 položiti u obveznicama i bonovima nom. dinara 133.000.
Ko upiše 70 akcija uplatiće 22.200 Din u gotovu i u mesto daljih	Din 49.800 položiti u obveznicama i bonovima nom. dinara 166.000.
Ko upiše 80 akcija uplatiće 20.300 Din u gotovu i u mesto daljih	Din 59.700 položiti u obveznicama i bonovima nom. dinara 199.000.
Ko upiše 81 akcija uplatiće 20.100 Din u gotovu i u mesto daljih	Din 60.900 položiti u obveznicama i bonovima nom. dinara 203.000.
Ko upiše 84 akcija uplatiće 21.000 Din u gotovu i u mesto daljih	Din 68.000 položiti u obveznicama i bonovima nom. dinara 210.000.
Ko upiše 100 akcija uplatiće 25.000 Din u gotovu i u mesto daljih	Din 75.000 položiti u obveznicama i bonovima nom. dinara 250.000 itd.

Kod svakog upisnog mesta stoji upisnicima na uvidaj: Projekat zakona o osnivanju ovog Brodarskog Društva koji je Kraljevska Vlada podnela Narodnoj Skupštini u kojem su izložene sve POVLASTICE, koje su ovom Društvu namenjene i koje mu obezbeđuju najlepšu budućnost. U tom projektu zakona, sadržana su i glavna načela, koja se imaju uneti u društvene pravila. Od tih povlastica da napomenemo samo neke, kao: DA CE DRŽAVA GARANTOVATI AKCIJAMA 7% DIVIDENDE i da će se ove akcije, kao državnim garantovane hartije od vrednosti, PRIMATI U KAUCIJU pri državnim i samoupravnim nabavkama. U njih mogu ulagati svoj novac papirne mase, osiguravajuća društva i novčani zavodi za svoje rezervne fondove. Država takođe garantuje kapital i interes za obveznice koje će društvo moći izdavati do 50% vrednosti društvene pokretne i nepokretne imovine. Dalje pored drugih povlastica, biće ovo društvo oslobođeno sa sve vreme svog trajanja, plaćanja svih

državnih i opštinskih poreza i taksa; uživaoće tarifikske povlastice na državnim železnicama itd.

Ustupanje plovni parkova pod ovako povoljnim uslovima; dalje državnim garantovanjem isplate 7% dividende; zatim veoma olakšanim načinom plate akcija kombinovanim sa obveznicama i bonovima ratne štete, kao i s pogledom na najviše povlastice koje se društvu daju, najzad i na sve druge koristi, koje se pružaju ovom preduzeću a naročito izgled na vanredni napredak, to je da ove akcije budu proklausne vrednosti.

Izlažući napred označenih 36.000 akcija od po 1.000 dinara javnom upisu saopštava se, da je svaki upisnik dužan pri upisu položiti 10% od upisane sume t. j. Din 100.— od svake upisane akcije u gotovom novcu, a ostatak od 900.— dinara u gotovom novcu i ratnoj ošteti položiti se na poziv Upravnog Odbora do 1. jula 1924. godine. Sem toga ima se pri upisu položiti na ime osnivačkih troškova po Din 25.— u gotovu po svakoj akciji.

Rok upisu traje do 20. decembra 1923. god. a počinje od današnjeg dana.

Upis akcija primlje se U BEOGRADU KOD: Prvog Kraljevskog Srpskog Povlašćenog Društva, Izvozne Banke, Jadranske Banke i njenih filijala, Prometne Banke, Podunavskog Trgovačkog Akcionarskog Društva, Državne Hipotekarne Banke Kraljevine S.H.S. i svih njenih filijala. U ZAGREBU KOD: Jugoslovenske Banke, Prve Hrvatske Stedionice, Srpske Banke D.D., Hrv. Slav. Zemalj. Hipotekarne Banke i svih njihovih filijala u Kraljevini S.H.S. U SARAJEVU KOD: Srpske Centralne Privredne Banke i Zemaljske Banke za Bosnu i Hercegovinu i svih njihovih filijala u Kraljevini S.H.S. U LJUBLJANI KOD: Kranjske Hranilnice i Ljubljanske Kreditne Banke i svih njihovih filijala u Kraljevini S.H.S. U SPLITU KOD: Veresijaskog Zavoda i Zadrugne Banke. U NOVOM SADU KOD: Srpske Zadrugne Banke i njenih filijala. U CETINJU KOD: Crnogorske Banke. U SKOPLJU KOD: Izvozne i Prometne Banke.

30. novembra 1923 god. u Beogradu.

OSNIVAČI:

Ministarstvo Saobraćaja Kraljevine S.H.S.,

Kr. Srp. Povlašćeno Brodarsko Društvo, Izvozna Banka Beograd, Beogradska Zadruga Beograd, Prometna Banka Beograd, Podunavsko Trgovačko A. D. Beograd, Opšta Privredna Banka Beograd, Poljoprivredno Društvo Beograd, Poštansko Čehovska Stedionica Beograd, Kranjska Hranilnica Ljubljana, Ljubljanske Kreditne Banke Ljubljana, Zadrugna Banka Split, Srpska Zadrugna Banka Novi Sad, Crnogorska Banka Cetinje, Izvozna i Prometna Banka Skoplje, Aleksandar Parlić apotekar Tetovo, Dr. Ant. Puljezi javni beležnik Dubrovnik, August Westen industrijalac Celje, Dr. Atanasije Sola ministar na raspoloženju Sarajevo, inž. Anton Rudek veleposednik Rutnica, Dr. Bogdan Marković direktor Drž. Hipotekarne Banke Beograd, Braća Borisavljević trgovci Priboj, Braća Bombolović trgovci Prilep, Branko Ladević pred. Hrvatske Hipotekarne Banke Zagreb, Braća Marić industrijalci Kolašin, Vladimir Matejević trg. član Uprave Narodne Banke Beograd, Vlada Marković direktor Rečnog Saobraćaja Beograd, Vlada K. ili industrijalac Beograd, Vlada Marinković trgovac Beograd, Dr. Vlada Marković General. Direktor Izvozne Banke Beograd, Vlado Godevac trgovac Beograd, Vasa T. Kovačević izvoznik Sabac, Vojta Nestorović trgovac Požarevac, Vojislav Sola pred. Srpske Central. Privred. Banke Sarajevo, Vladimir Arko predsednik Trgovačke Komore Zagreb, Dr. Vladimir baron Turiković član Uprave Narodne Banke Zagreb, Vuko Vuletić trgovac Cetinje, Dr. Gedeon Dunderski industr. i veleposednik Srbobran, Dr. Gajo Bulat advokat Split, Dragomir Radulović pred. Beogradske Berze Beograd, Dimitrije Perović trgovac Beograd, Dragiša Matejić Direktor Eskontne Banke Beograd, Dragutin Hribar industr. Ljubljana, Drag. Dukanović trgovac Beograd, Đorđe Janković arhitekta Beograd, Đoka Jovanović Direktor Šabačke Izvozne Banke Sabac, Đorđe Hadži-Aleksić trgovac i narodni poslanik Veleš, Đorđe Velisavljević General. Direktor Srp. Banke Zagreb, Zika Stojiljković trgovac Niš, Ziv. P. Taušanović Direktor Banke Jagodina, Zivko Jovanović Predsed. Brodarskog i Bagerskog Društva u Beogradu i Zemunu, Ignjat J. Bajloni industrijalac Beograd, Dr. Ivan Slokar, Direktor Zadrugne Gospodar. Banke, Ljubljana, Ivan Hribar biv. opunomoćeni ministar Ljubljana, Jefka Popović, načelnik Ministarstva Saobraćaja Beograd, Dr. Jovan Lalošević, advokat, Sombor, Dr. Joca Manojlović, advokat, Subotica, Joca Georgijević, industrijalac, Vršac, Dr. Juraj Bijankini, Ministar na raspoloženju, Split, Kosta D. Glavinčić, vladni komesar kod Nar. Banke, Beograd, Dr. Kosta

Popović, advokat, Sombor, Dr. Koradović, lečnik, Zemun, Dr. Karel Triller, odvjetnik, Ljubljana, Luka Celović, rentijer, Luka Milišić, trgovac, Beograd, Lazar Bačić, trgovac, Jasenovac N/G, Lale Zuber, bankar, Cetinje, Lovro Petrovar, veleposednik, Ivanjokvi, Ljuba Stojadinović, »Sogedina«, trgovac i narodni poslanik, V. Gradište, Ljuba Srećković, član Uprave Narodne Banke, Beograd, Dr. Milan Radosavljević, nač. Min. Trgovine i Industrije, Beograd, Miloš Savčić, inž. i narodni poslanik, Beograd, Milorad Zečić, inspektor Min. Trgovine i Industrije, Beograd, Mih. Jovanović, predsednik kasacijskog suda, Beograd, Milutin Stanojević, advokat, Beograd, Milivoje Popović, trgovac, Beograd, Mihailo Dragičević, direktor Prometne Banke, Beograd, Milivoje Pavlović, direktor Brodarskog Sindikata S. H. S., Beograd, Milivoje Smiljančić, arhitekta, Beograd, Miloš Kikić, pomoć. direktora Rečnog Saobraćaja, Beograd, Milan Lujanović i Komp., trgovci, Beograd, Mihailo Lukarević, trgovac, Beograd, Milan Stojadinović, direktor, Požarevačke Trgovačke Banke, Požarevac, Mile Kocić, trgovac, Niš, Milutin Culić, varij, inžinjer agronom, trgovac, Niš, Mil. Kovač, izvoznik, Valjevo, Milan Miljković, pred. Opštine, pred. Uprav. Odbora Industr. Privredne Zadrug, Zajčar, Grof Miroslav Kulmer, predsednik Prve Hrvatske Stedionice, Zagreb, član uprave Narodne Banke, Zagreb, Milivoje Crnadak, direktor Prve Hrvat. Stedionice, Zagreb, Makso Antić, pred. Zagrebačke Berze i direktor H. H. B., Zagreb, Milan Dobrović, trgovac, Daruvar, Dr. Melko Cingrija, advokat, Dubrovnik, Miroslav Lukan, Veliki Zupan, Ljubljana, Nikola Nikolić, industrijalac, pred. Uprave Čačan. Stedionice, Čačak, Nikola Čurčin, trgovac, Pančevo, Nikola Stojkanović, trgovac, pred. Trgovač. Udruženja, Sarajevo, Dr. Nikola Subotić, advokat, Sibenik, Dr. Niko Zupanić, Ministar na raspoloženju, Ljubljana, Oskar Bajsmajer, pred. Jugosloven. Banke, Zagreb, Petar Kostić, profesor, Prizren, Paja Dobanovaki, posjednik, Sombor, Pero Stokanović, trgovac, D. Tozla, Rastislav Avramović, pomoć. Ministra Saobraćaja, Beograd, Rada Milošević, pred. Srpskog Brodarskog Društva, Beograd, Stevan Karama, direktor Pod. Trg. A. D., Beograd i zastupnik General. Direktora Srp. Banke, Zagreb, Sava S. Mitić, trgovac, izvoznik, Obrenovac, Spira Milošević, trgovac i industrijalac, Skoplje, Dr. Srećko Perić, advokat, Sarajevo, Toša Đurić, trgovac, Beograd, Franjo Vošnjak, veleindustrijalac, Šoštanj, Šukrija Kurtović, direktor Sarajevske Banke, Sarajevo.

URADNIK

na razpoložanju, akademično izobražen, zmožen več jezikov, ISCE PRIMERNE SLUŽBE v skladišču, knjigovodstvu ali večji trgovini, tudi na deželi. - Naslov pri upravitelstvu »Slovenca« oziroma pod št. 1: »ZANESLJIV in TREZEN 7875«.

Franjo Celnar

Herma Celnar roj. Mikolášek

poročena

LJUBLJANA, 12. decembra 1923.

Vajenca SPREJMEM za pekarsko obrt, od 15. leta naprej, poštenih staršev. Prednost imajo oni, ki so se že učili. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7883.

Mlad obrtnik

ZELI ZNANJA v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo, ki bi imela svoj dom. Sam posedujem približno 100.000 kron. Le resne ponudbe na upravo lista, če mogoče s sliko, pod št. 7866.

Boljšo, perfektno in zdravo sobarico

ki je že služila v dobrih hišah, vajeno serviranju in pospravljanju 3 sob, iščem (poleg kuharice) k slov. obitelji dveh oseb. Plača dobra, nastop čimprej. Ponudbe na: Marija Jakl, Karlovac (Hrv.).

Kuharico in hišno mlajši moči, ISCE večja trgovska hiša na Dolenjskem, blizu Ljubljane. Reflektira se le na dobre moči, zmožne samostojnega gospodinjstva in hišnega dela. Plača dobra. Nastop dne 1. januarja 1924. - Ponudbe do 25. dec. pod »Kuharica - hišna 7850« na upravo.

HLAPCE

ženje, h konjem in volom, sprejmejo pri OSKRBNISTVU gospodarstva na STRNIŠČU, p. Strnišče pri Ptuj.

Trgovski pomočnik

Specerist, z absolvirano trgov. šolo, želi primerne službe. Sprejme tudi mesto potnika ali lesnega praktikanta. - Ponudbe je poslati na naslov: F. F., BREZJE 12 pri Radovljici. 7830

Inserati

v »SLOVENCU« imajo
popolen uspeh!

Prodaj: 2 gredenci, mize in stole, petrolejske svetilke, različne zastore in druge vsakovrstne stvari. - VOKAC, Ljubljana, Krekov trg št. 10, II. nadst. 7876

ČEVLJARSKI STROJ

(Flachmaschine) je naprodaj. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7877.

PRODAM poceni

delnice III. emisije

»ZADR. GOSPODAR. BANKE«.

Povprašati na naslov uprave »Slovenca« pod št. »DELNICE 50«. 7887

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš nepoznani soprog, oče oz. tast, gospod

Emerik Moric

nadučitelj v Sv. Petru pod Sv. gorami

danes ob pol 6. uri zvečer po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti v 62. letu svoje starosti v Ljubljani mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draga pokojnika bo v petek ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice državne bolnice.

V LJUBLJANI, dne 12. decembra 1923.

Antonija Moric roj. Flis, soproga. - Dr. med. Maks Moric, Adolf Moric, okr. komisar, sinova. - Ljudmila Hočvar roj. Moric, hčerka.

Maks Hočvar, mestni šolski nadzornik, zet.

Žalostni božični prazniki

so v mrzlem stanovanju. Iz štedilnika v kuhinji pa lahko greješ sobo, ki bo prijazno topla, ake naročiš aparat TOPLODAR, ki je v zalogi pri Jugometaliji, Ljubljana, Kolodvorska ulica 18, ali pri R. NIPIC in DRUG, Maribor. 7589

Žive ribe za Ljubljano!

12. decembra je prišel v Ljubljano prvi vagon ŽIVIH RIB različnih vrst. Razprodaja se vrši vsak dan na trgu. Ta petek konkurenčna razprodaja. 7868

Meblovano SOBO

z elektr. razsvetljavo, oddam boljšemu gospodu. Cena zmerna. - Naslov se izve v gostilni KACIC na Dunajski cesti 58.

Okusno hrano (opoldansko in večerno) dobi več gospodov proti plačilu 15 Din dnevn. Blizina sodnije in glavn. kolodvora. - Naslov pove uprava »Slovenca«. 7874

Underwood - pisalni stroj

v popolnoma dobrem stanju, ceno prodam. - Ogleda se v Prešernovi ulici, slaščičarna Voltman. 7869

PRODAM popolnoma nov STROJ ZA IZDELOVANJE ZAREZANE CEMENTNE strešne opeke. - Ogleda se: Ljubljana, Galjeva št. 9, pri dolenskem kolodvoru.

PRODAM radi selitve popolnoma dobro ohranjen Singer čevljar. stroj - levoročni - in močni Singer CILINDER-STROJ. - Naslov pove uprava lista pod št. 7872.

Deske naprodaj

okrog 35 m² smrekovih, 2,5 in 5 cm debelosti. Poizve in ogleda se na ELEKTRIČNI ŽAGI v Kozarjah p. Ljubljani.

Vsakovrstne JOVICE

in JUMPERJE kupite najceneje na TRNOVSKEM PRISTANU št. 30.

Za božično in novoletno darilo so najbolj primerni in poceni igrači športni VOZIČKI - TRICIKELJNI - naj-novejša zmanjšana DVOKOLEŠA za otroke že od 5 let ter naj-novejša samokolnice (helendevji) - otroški vozički od najcenejših do najfinišnih, šivalni stroji itd. - »TRIBUNA«, F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

MLAD PES

ruski ratler, dober čuvaj, naprodaj. Več povedo v gostilni Ambrožev trg št. 9.

Zamenjam lokal

v središču Ljubljane za stanovanje v bliž. Mestnega doma. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Lokal« 7845.

Nemški dogi 7 tednov in 3 leta stari (isto krvni). NAPRODAJ. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7846.

E K T

Najboljše toaletno milo kr. dvornega dobavitelja se dobi **povsod.**

Glavna zaloga:

A. LAMPRET

LJUBLJANA

Krekov trg 10

ABADIE

Glavna zaloga cigaretnega papirja in vseh vrst

ovojni papir

A. Lampret, Ljubljana

Krekov trg 10

Šivalne stroje

EXCELLA

z 10 letnim jamstvom

najfinišni izdelki
kupite najceneje pri tvrdki

Za Božič in Novo leto
10 % popusta

J. Gorec

Ljubljana

Palača Ljubljanske kreditne banke

Narcissus

tov. papirnate robe, Zagreb, Nova c. 79. Oferiramo ozadja za koledarje, dnevne bloke: slovenske, hrvatske in v cirilici po brezkonkurenčnih tvorniških cenah.

Pohištvo

naročite najceneje pri

ERMAN & ARHAR

MIZARSTVO - št. VID št. 4 nad Ljubljano. - Zaloga »A. Z. PANJEV. Zahtevajte cenik!

Denar za Božič

prihranite, če kupite za obleke OSTANKE MOSKEGA in ŽENSKEGA BLAGA pod lastno ceno pri:

LENASI & GERKMAN, Ljubljana

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 24.

Tvrdka F. in I. GORIČAR,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29,

nudi za

božična in novoletna darila

veliko izbiro raznega PERILA od priproste do najfinišne izdelave kot: moške srajce, navadne, za delavce, fino bele in cefir v modnih barvah ter različne spalne; moške spodnje hlače iz platna, gradna in triko; ženske dnevne in spalne srajce, hlače, kombineže, spodnja krila, modrčke, razne damske bluze, ženske in otroške predpasnike, otroške obleke za dečke in deklice iz barhenta in volnene, VSE LASTNI IZDELEK,

dalje vsakovrstno mangfakturno blago za moške in ženske obleke in za perilo, trikotažo, rute, svilene in volnene, šerpe, žepne robce, nogavice, kravate, ovratnike in druge modne predmete po zelo nizkih cenah.

Oglejte si blago in cene, preden kupite drugje!

Peki »Diamant« Fabrikat Hauser & Sobotka, Beč-Stadlan, 25 letno najbolje pekarstvo predvojnje kakovosti dobite zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo

Eduard Dužanec, Zagreb.

Strossmayerova 10. - Brzljavi

naslov: Diamant, Zagreb.

Pozor! Čuvajte se gotovih podisov v prahhulni tekočini. - Zahtevajte samo originalni Diamant.

NAJVEČJA ZALOGA

elektro-motorjev

bekrene žice v vsaki debelini, Bergmannovih cevij, ter vsakovrstnega instalacijskega materiala po najnižjih tovarniških cenah, dobavljata takoj O. N. MAZURAN in COMP., Ljubljana, Dunajska cesta 33. Telefon št. 13, 223, 366, 534.

RAZSTAVA

okusnih božičnih predmetov
za dame in gospode

Aleksandrova cesta 3. I. nadst.

nad trgovino KETTE

celi dan otvorjena do 9. zv.

Samo 14 dni!

Perlo za gospode, kravate, namiznice, rokavice, nogavice, itd. prodaja s

10-20 % popustom

A. SINKOVIC nasl. R. 5055

Ljubljana, Mestni trg 19.

Nepremočljive konjske odeje

za komate, nepremočljive plahte za vozove in automobile v največji zalogi in po najnižjih cenah dobite pri

Vrhovčeva ul. 23 Schotten i drug, Zagreb

Brzljavi: Jut. Telefon 19-68.

Dobavljamo stroje in orodje

takoj po dnevnih cenah
iz skladišča Zagreb vse

za mizarje, tvornice pohištva, kolarje in žage; za ključavničarje, mehanike in delavnice za popravila; za kleparje, tvornice pločevinastih in kovinskih predmetov. - Bogato skladišče transmišij, sirovoljnih in benzin-motorjev, kakor tudi naprave za varenje kovin.

Orodje in stroji dion. dr. KARL JETZBACHER ZAGREB

Vlaška ulica 25.

MODERNI MLIN ZA MLENJE SOLI IN DRUGIH DISAV

DINIĆ, TOT in Komp. v Novem Sadu

nudi vsako množino

najceneje mlete kuhinjske soli

kakor tudi KAMENE SOLI (v zdrobu) po najnižjih cenah. Na najmodernejši mlin, velike kapacitete, nam daje možnost, da moremo vsako količino takoj dobaviti. - Izvršujemo tudi redne velike dobave. - Za najzastitejšo kvaliteto prevzamemo vse garancije.

Jugosl. importno in eksportno podjetje Ing. R. Pečlin

Stroji za vsako industr., lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; lokomobili in motorji; vseh vrst stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrhe. Tovarna poljedelskih strojev, livarna za železo in kovine F. Pariz izdeluje vse predmete iz litega železa v vsaki množini in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.

Maribor Trubarjeva ulica 4. Telefon Interurban št. 82.

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica: Ljubljana.

Dejniška glavnica Din 50.000.000

Rezerve preho Din 12.500.000

Viage čez Din 125.000.000

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobotica, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture: Rogaska Slatina (v seziji), Škofja Loka, Jesenice.

Agencije: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije: Slovenska banka, Ljubljana, Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split,

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

II. tečaj za moško in damsko krojenje se otvori dne 2. januarja 1924.

Obučuje se po najmodernejših krojih za DAME in GOSPODE. - Skiciranje modelov. - Specialni tečaji najmodernejših francoskih krojev »POIRET«. -

Priglasji do 20. decembra 1923.

Koncesionirani, od deželne vlade vsposobljeni

učni zavod za krojenje

Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

Izdelava in razpolaganje najmodernejših KROJEV PO MERI!